

Uittocht van onderzoeksbanen

Nederland schrok wakker door de sluiting van de laboratoria van Organon. Maar de uittocht van onderzoeksbanen is al een hele tijd aan de gang.

IAN TROMMELEN

Ongeveer elfhonderd onderzoekers verliezen in één klap hun baan bij farmacieconcern Organon. Dat massaontslag haalde de kranten, maar de emigratie van onderzoek en ontwikkeling (R&D) is al langer aan de gang. In 2005 had tien procent van de Nederlandse bedrijven zijn R&D in het buitenland, nu, vijf jaar later, is dat al vijftien procent, zegt Justin Jansen, hoogleraar **'Een groot deel vertrekt naar landen met hoge inkomens'**

aan de Rotterdam School of Management. "Dit zijn verontrustende signalen. We moeten Nederland aantrekkelijk houden voor kennisbedrijven."

Het zijn niet alleen de grote ondernemingen die verkassen. Bijna de

helft van de bedrijven die activiteiten verplaatsen, valt binnen het midden- en kleinbedrijf. "Dat is veel minder zichtbaar, maar het mkb is wel de motor van onze economie," aldus Desirée van Gorp, hoogleraar aan Nyenrode University.

Zij onderzoekt sinds 2003 waarom ondernemingen Nederland verlaten. "Opvallend genoeg vertrekt een groot deel naar landen met hoge inkomens, het gaat dus niet alleen om de lage lonen."

Jansen ziet de komende tijd nog heel wat hooggekwalificeerde banen verhuizen. "Ik denk dan niet zo snel aan een groot bedrijf als Organon, maar er komt een golf aan in het mkb."

Redenen voor DSM of AkzoNobel om onderzoeksactiviteiten te verhuizen naar India of China zijn de lagere lonen, het grote leger ambitieuze afgestudeerden en de wens dicht bij de klant te zitten. Of omdat het contractueel moet. Nadat de scheepswerven hun productie naar China hadden verplaatst, eiste de Chinese overheid later dat ook de onderzoeks- en ontwikkelingsafdeling naar China kwam.

"Tot nu toe zijn ondernemingen nog erg huiverig om onderzoek en ontwikkeling in Azië te doen. Ze zijn bang snel gekopieerd te worden,

vanwege het gebrekkige patentrecht. Ook zijn bedrijven nog niet erg tevreden over het rendement van de R&D-activiteiten daar. Er spelen grote cultuurverschillen," aldus Jansen. "Maar als China het patentrecht goed regelt, zullen meer R&D-afdelingen volgen."

Volgens Van Gorp zijn de afgelopen vijf jaar minimaal 41.000 banen verdwenen naar het buitenland. Dat is niet veel en geen reden om te schrikken. "Het wordt ernstig als Nederlands talent hier weggaat. Als een afgestudeerd onderzoeker niet terecht kan bij Organon, dan vertrekt hij. Maar als de talenten emigreren, dan verliest Nederland zijn aantrekkingskracht voor bedrijven. Dat proces is nu aan de gang, we mogen ons niet in slaap laten sussen."

Het laboratorium van MSD, het voormalige Organon, in Oss.

FOTO FLIP FRANSSSEN/GPD/HOLLANDSE HOOGTE

